

JIHLAVA

Masarykovo náměstí

Historické centrum Jihlavy patří k největším v zemi. Lemují ho cenné měšťanské domy na gotických základech, doplňuje ho barokní morový sloup a dvě kamenné kašny. Hlavní dominantou náměstí je jezuitský **kostel sv. Ignáce z Loyoly** a na východě je **kostel sv. Jakuba Většího** z roku 1257. Třetím kostelem v historickém centru je kostel Nanebevzetí Panny Marie a západní část lemují **Brána Matky Boží** s částí hradeb.

Divoká zvěř jako ve volné přírodě – ZOO bez mříží

Návštěvníci v jihlavské zoo navštíví pět kontinentů, kde uvidí kolem dvou set exotických druhů zvířat. Nechybí opice, kočkovité šelmy, plazy nebo žirafy. V zoo pořádají komentovaná krmení, ukázky například letu sov, výukové programy, kroužky, příměstské tábory nebo semináře pro pedagogy a programy pro seniory.

Koupaliště Vodní ráj

Velký aquapark v Jihlavě nabízí venkovní i vnitřní část se spoustou atrakcí pro děti i dospělé a také wellness a sportoviště.

Katakomy – jihlavské podzemí

Pod městským historickým jádrem se nachází podzemní labyrint chodeb v celkové délce 23 kilometrů. Část chodeb je přístupná.

Po stopách středověkého dobývání stříbra – Muzeum Vysočiny

Expozice muzea, založeného v roce 1892, jsou umístěny ve třech architektonicky cenných domech na hlavním jihlavském náměstí. Výstavy se zaměřují na historii, geologii, plastiky, dolování a mincování.

Jihlava z ptačí perspektivy – vyhlídková věž kostela sv. Jakuba

Dvě věže kostela sv. Jakuba Většího jsou čitelnou dominantou krajského města Vysočiny. Stavba kostela dokonce sahá až do poloviny 13. století.

KUNŽAK

Kostel sv. Bartoloměje- nejstarší zmínky o něm jsou z roku 1370. Na počátku 13. století to byl dozajista dřevěný kostelík, který byl později přebudován ve slohu románském. Po požáru roku 1556 byl přebudován na gotický. K dalším přestavbám došlo po požárech v letech 1742 a 1808, kdy získal dnešní podobu.

sochy sv. Jana Nepomuckého- barokní socha z roku 1740 je umístěna vedle kostela, původně byla na náměstí. Další socha sv. Jana Nepomuckého je na můstku na Velkém Podolí.

boží muka- dvojice jsou umístěny v parčíku u kostela, další troje zůstala na původních místech. Všechna jsou chráněnými **památkami**.

roubený domek čp. 63- je to ojedinělý doklad staršího typu lidového domu v této oblasti

socha Legionáře- před věží kostela byl v roce 1933 umístěn památník obětím I. světové války. Na žulovém podstavci je socha Legionář, jejíž autorkou je akademická sochařka Karla Vobišová - Žáková (1887-1961), kunžacká rodačka.

Javorka- studánka, kterou lze nalézt v Bystřické ulici. Leží v nadmořské výšce 634 m. Vodovod od Javorky se připomíná od roku 1665.

PŘÍRODNÍ PAMÁTKY

Vysoký kámen

(738 m n.m.) je nejvyšším bodem okolí a zároveň nejvyšším místem okresu Jindřichův Hradec. Bývá nazýván Velký kámen, Mezní kámen, Hraniční kámen, ale nejčastěji Markův kámen, což je odvozeno z německého Markstein - hraniční kámen. Ještě v 16. století zde vedla hranice tří diecézí: pražské, olomoucké a pasovské. Roku 1842 zde byl zřízen triangulační bod.

Masné krámy- Černý kámen zajímavá seskupení žulových balvanů Mackova skála

Komorník - rybník o rozloze 56 ha. Jeho délka je 3 km, maximální hloubka 8 m. Hladina je v nadmořské výšce 552 m. V roce 1575 jej nechal postavit pan Zachariáš z Hradce, který získal funkci moravského zemského komořího, od čehož také získal rybník jméno. Stavitelem byl Florián Pravětický z Radvanova

Jalovce- 1 km západně od **Kunžaku** je na ploše 0,11 ha ojedinělá lokalita jalovce obecného. Tato oblast byla vyhlášena za přírodní **památku** a její genofond je chráněný

Javořice - nejvyšší vrchol Vysočiny

Javořice (837 m n. m.) je nejvyšším vrcholem Jihlavských vrchů a současně nejvyšším vrcholem celé Českomoravské vrchoviny. Leží asi 10 kilometrů severozápadně od Telče a přibližně 5 kilometrů severovýchodně od Studené.

Spousta lidí se domnívá, že **nejvyšším bodem Českomoravské vrchoviny**, je vrchol Devět skal (836 m n.m.) v CHKO Žďárské vrchy. Ve skutečnosti ale ještě **o jeden metr vyšší**, tedy 837 m n.m. je vysoká **Javořice**, nacházející se asi 12 km severozápadně vzdušnou čarou od Telče.

Vrchol **Javořice** je ukryt v rozlehlém komplexu jehličnatých lesů a nalézá se zde 166 metrů vysoký stožár televizního vysílače z roku 1989. Na jižním svahu, necelý 1 km pod vrcholkem, je **vyhlídková plošina s výhledy k Telči**. Asi 500 m pod vrcholem je na severozápadním svahu odpočinkové místo s pramenem známým jako **Studánka Páně**. Z luk na jižním svahu se otevírá výhled na jihovýchod (klášter v Nové Říši, alpský Schneeberg) až jihu západ (Novohradské hory, Šumava).

Přístup k vrcholu je možný **po žluté a zelené turistické značce od Studené** (asi 8 km) přes obec Světlá, nebo po zelené a modré značce od Telče (asi 18 km).

Automobilem je možné **přijet až k Velkému pařezitému rybníku** (poblíž leží autokemp Řásná), odkud vede k vrcholu zelená značka (asi 3 km).

Nejbližší **železniční stanice je Jihlava** na trati Jihlava - Veselí nad Lužnicí, vzdálená asi 7,5 km.

Skrýt popis

ROTŠTEJN

Dobře zachovaný pozdně gotický hrad, který se zvedá na skalnatém vrchu v 677 m n.m v romantických lesích u vsi Doupě, byl vybudován pány z Hradce v první polovině 14. století. V 70. letech 16. století nechal hrad přestavět Zachariáš z Hradce v duchu renesance na lovecký hrádek s rozlehlou oborou v blízkém okolí. Dalšími majiteli byli Slavatové z Košumberka, Lichtenštejni z Kastelkornu a Podstatští-Lichtenštejni. Dnes je hrad v majetku Kraje Vysočina a spravuje ho Muzeum Vysočiny Jihlava.

V roce 1915 hrad vyhořel. Zásadní opravy začaly až v roce 1958. Hrad byl pro veřejnost otevřen v roce 1969. Jsou zde vystaveny sbírky z fondu Muzea Vysočiny Jihlava.

Hlavní dominantou hradu je **gotická sedmiboká věž**, vysoká 45 metrů, která nabízí pěkný výhled do okolí.

V hradních interiérech je umístěna stálá expozice, která dokumentuje historii hradu a způsob života a řemeslný um našich předků. V Erbovním sále jsou stěny vyzdobeny téměř 700 erby, v Botanickém sále je na stěnách unikátní vyobrazení téměř tří set užitkových a léčivých rostlin a dřevin. Zajímavostí je sedmimetrový betlém vyrobený třeštskými betlémáři a nástěnná malba koně.

Na hradě je v návštěvní době v provozu občerstvení s výčepem. Suvenýry s tematikou hradu (pohlednice, turistické známky, štítky, stručný průvodce apod.) jsou v prodeji v pokladně.

Specialitou hradu je každoroční pořádání nočních prohlídek v hlavní sezóně. Dále je památka hostitelem roztodivných kulturních programů (historických slavností, divadel, koncertů).

Na hradě je možné se nechat oddat.

TELČ

Podle místní pověsti je založení **Telče** spojováno s vítězstvím moravského knížete Otty II. nad českým Břetislavem roku 1099. Na paměť bitvy prý založil vítěz kapli, později kostel a osadu, dnešní Staré Město. **Historicky** doložená je teprve zpráva o zeměpanském dvorci a strážní věži s kostelíkem - sídle královského správce. Toto královské zboží **Telč** vyplatil Karel IV. nejprve ze zástavy (**1335**) a později za pohraniční hrad Bánov (1339) s Jindřichem z Hradce. Tento rod zakládá novou **Telč**. Předpokládá se, že to byl Menhart z Hradce, který po roce 1354 postavil hrad, kostel, vodní opevnění a gotické domy po obvodu rozsáhlého tržiště. Rozvíjející se město, obdařené již od Karla IV. právem hrdelním a výročními trhy, trpělo v dalším čase požáry (1386 vyhořela celá západní polovina náměstí včetně kostela a radnice) a později husitskými bouřemi. Podle městské kroniky, založené 1359 (a později ztracené), byla **Telč** - kromě hradu - dobytá 1423 husitským vojskem pak Janem Hvězdou z Vícemilic. Město se dlouho vzpamatovávalo, i když získalo v 15. století další privilegia (jarmark, vaření piva, prodej soli).

V polovině 16. století se ujímá **telčského** panství Zachariáš z Hradce a nastává doba rozkvětu pro hrad i město. Osvícený a bohatý velmož přestavuje velkoryse gotický hrad a přistavuje renesanční zámek. Italští řemeslníci povolání na zámek pomáhají měšťanům přestavět gotické příbytky a úhledné domy se štíty a podloubím. V té době byl také vybudován městský vodovod, nový špitál, založeny cechy, nové rybníky, nový způsob hospodaření. Zachariáš i ostatní z Hradeckého rodu umírají bez mužských potomků a tak Lucie Otilie, sestra posledního z nich, přivádí na **Telč** (i na Hradec) roku 1604 svého manžela Viléma Slavatu (známého místodržícího z pražské defenestrace roku 1618) a s ním nový rod.

Panování Slavatů je poznamenáno třicetiletou válkou. **Telč** i celý kraj trpí pod švédskými (ale i císařskými) vojsky. Město bylo roku 1645 i krátce obsazeno a vyrabováno Švédy. Panství spravovali mužští členové rodu (Vilém, Jáchym Oldřich, Ferdinand Vilém), do **telčské historie** se však nejvýrazněji zapsala vdova po prostředním z nich - Františka, roz. hraběnka z Meggau. Povolala do **Telče** jezuity, dala pro ně postavit kolej přímo proti zámku (1655), kostel Jména Ježíš (1667), přestavuje bývalou sladovnu pod farním kostelem v konvikt sv. Andělů (jakousi chrámovou hudební školu), zakládá nový hřbitov na Podolí (1676). V té době je založeno i jezuitské latinské gymnázium, lékárna a meteorologická stanice. Také Slavatové umírají bez mužských potomků a poslední syn Františky, Jan Karel Jáchym, generální představený karmelitánského řádu, se přes papežský dispens odmítá vrátit na rodové statky.

V **Telči** nastupuje rod Lichtensteinů - Kastelkornů, ale už první z nich - František Antonín umírá 1761 bez mužského dědice. Příbuzný po přeslici, Alois hrabě Podstatský, spojuje 1762 erby obou rodů. Podstatští-Lichtensteinové hospodařili pak v **Telči** až do roku 1945, kdy byli poslední členové rodu vysídleni do Rakouska.

18. století je poznamenáno nejprve vrchnostenským útlakem, poté však nastává vzestup měšťanského stavu a majetnější měšťané si krášlí město kašnami, mariánským sloupem, sochami a kaplemi. V 2. polovině století přicházejí josefínské změny: 1773 je zrušen jezuitský řád (z koleje se stávají kasárna), o rok později gymnázium, roku 1785 kostel sv. Ducha a další kaple. Nastává germanizační období ve školách, ve veřejném životě i v rodinách. Počátek 19. století je ve znamení industrializace. V bývalém Slavatovském dvoře vzniká Langova továrna na sukna, která měla až 600 zaměstnanců. Druhá půle 19. století přinesla posun v národním uvědomění. Důležitou roli hrály školy, od 60. let již české, včetně nižší reálky, založené 1852. Díky učitelům a profesorům i dalším, kteří tu působili (nakladatel Šolc aj.), vznikaly spolky (Občanská beseda, Omladina, Sokol, Národní jednota) a **Telč** hrála významnou roli v celém jihozápadním moravském regionu. Postavením železnice z Kostelce do **Telče** 1898 a jejím propojením přes Slavonice do rakouské Švarcenavy skončila i komunikační izolace města. Rozproudil se nový kulturní i hospodářský život. **Telč** ožila a rostla. Uvnitř mezi rybníky a branami si však podržela půvabnou tvář Zachariášových časů. To je také důvod, proč bylo **historické** jádro města zapsáno v roce 1992 na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

PFAFFENSCHLAG

V lese mezi Slavonicemi a Starým Městem pod Landštejnem byly objeveny a odkryty zbytky středověké vesnice Pfaffenschlag, které jsou volně přístupné po červené značce ze Slavonic nebo 200 metrů dlouhou cestou ze silnice Slavonice – Stálkov.

Hledání **dávno ztracené vesnice** připomíná jiný archeologický příběh, ve kterém Heinrich Schliemann objevil starověkou Tróju.

Významný brněnský archeolog a specialista na zaniklé středověké vesnice **Vladimír Nekuda** si údajně listoval v Moravské vlastivědě z roku 1926 a narazil v ní na nenápadnou poznámku o dávno zaniklé vesnici. Nelenil a na údajné místo ztracené vesnice se vypravil s několika místními nadšenci. A **ztracenou vesnici skutečně našli**. Zvlněný terén začal pozvolna vydávat kamenné základy domů, které několik staletí pohlcovala příroda. Ačkoli Slavonicko bylo od 12. a 13. století osidlováno převážně německými osadníky, kteří tuto oblast kolonizovali na pozvání **Přemysla Otakara II.**, archeologové se domnívají, že **Pfaffenschlag byl ryze slovanskou vesnicí**.

Pozůstatky vesnice Pfaffenschlag jsou nyní **volně přístupné pro turisty**. Návštěva určitě stojí za to! Pozůstatky této obce mají totiž celoevropský význam. Když si mezi odkryté kamenné základy budov na chvíli sednete a zavřete oči, možná si dokážete představit každodenní život ve Farářově vesnici předtím, než byla **snad v roce 1423 srovnána se zemí**.

Vesnice Pfaffenschlag sestávala ze **šestnácti usedlostí**, které stály ve dvou řadách podél potoka. Vidět zde můžete **pozůstatky mlýna**, obvodové zdi **hospodářských budov, sklepy** a také takzvané lochy. To byly podzemní chodby dlouhé někdy až 30 metrů, které v případě potřeby sloužily jako úkryty. Dřevěné nebo proutěné stěny domů dnes již pochopitelně neexistují. V kamenných základech pfaffenschlagských domů si ale můžete sami **domyslet obytné místnosti, jizby s pecí, ohniště či komory**.

Lidová pověst tvrdí, že vesnici za třicetileté války rozbořili a vypálili Švédové. Podle archeologů však byla obec **vypálena už za husitských válek** o 200 let dříve.

LANDŠTEJN

Hrad Landštejn byl vybudován v 1. polovině 13. století v románském stylu jako vojenská pevnost na hranicích Čech, Moravy a Rakouska. Byl hradem Přemysla Otakara I. a měl tvořit protiváhu staršímu stejnojmennému rakouskému sídlu drženému rodem Zöbingenů. Od roku 1381 hrad vlastnili Krajířové z Krajku, kteří jej v 15. a 16. století goticky rozšířili, zdokonalili jeho opevnění a následně renesančně upravili. Poté však Landštejn rychle měnil majitele a když roku 1771 po úderu blesku vyhořel, zůstala z něj již jen zřícenina.

Zřícenina se tyčí na skále lemované dvěma pásy goticko - renesančního opevnění s půlkruhovými baštami. Nejstaršími částmi hradu jsou dvě mohutné čtvercové věže. Horní část vyšší věže je upravena na vyhlídkovou terasu, z níž je nádherný daleký výhled do okolí. V současné době je Landštejn jednou z našich nejrozsáhlejších a nejlépe dochovaných hradních zřícenin.

Od roku 1972 zde probíhají rozsáhlé záchranné práce a od roku 1990 je hrad přístupný veřejnosti. V areálu je umístěna stálá expozice středověkých zbraní. Koncem května se v celém areálu konají oblíbené Landštejnské slavnosti a v průběhu sezóny množství dalších zajímavých akcí.

POUTNÍ KOSTEL MUTNÁ

Kostelík Mont Serrat stojí uprostřed lesa na romantickém místě, vzdáleném asi kilometr západním směrem od obce Mutná. Kostel bývá označován také jako Montserrat u Cizkrajova. Poutní kostel Bolestné Panny Marie má méno podle slavného španělského poutního místa.

Zakladatelem poutního kostela Panny Marie Montserratské u Cizkrajova je Bartoloměj, rytíř z Tannazoll-Zillu. Když byl totiž během vojenského tažení roku 1640 vážně zraněn a zůstal ležet na bojišti, slíbil Panně Marii, že pokud se zachrání, vykoná pouť na španělské poutní místo Montserrat. Tannazoll se opravdu uzdravil, a aby splnil daný slib, skutečně se vydal na pouť do Španělska. Když doputoval na Montserrat, předsevzal si, že své záchránkyni Panně Marii postaví na svém panství kapli. Proto nechal zhotovit kopii sochy Panny Marie Montserratské, přivezl ji s sebou domů a roku 1651 ji umístil do kaple na kopci u Mutné, kterou nechal postavit. Lidé tento kopec záhy pojmenovali Montserrat a kaple se stala oblíbeným poutním místem, takže už roku 1660 musela být pro množství poutníků rozšířena.

V letech 1712-17 byla k původní kapli, proměněné v presbytář, přistavěna nová chrámová loď, do opěrné zdi před jejím průčelím byla vestavěna kaple Božího hrobu a v okolí kostela vyrostly další tři kaple a několik pousteven. Při té příležitosti vytryskl v kostele pramen vody, svedený do studánky v presbytáři.

Poutní kostel sloužil svému účelu až do roku 1785, kdy byl rozhodnutím císaře Josefa II. zrušen. Všechny budovy i veškeré jejich vybavení bylo rozprodáno v dražbě - zachránila se pouze socha Panny Marie, přenesená později do farního kostela v Cizkrajově.

V květnu Jubilejního roku 2000 navštívil Montserrat apoštolský nuncius v České republice, Mons. Giovanni Coppa. V roce 2001, u příležitosti 350. výročí založení poutního místa a 90. výročí úmrtí jeho obnovitele, P. Josefa Springera, zavítal na Montserrat v rámci hlavní pouti brněnský biskup Mons. Vojtěch Cikrle. V letech 2001-2002 se podařilo zrekonstruovat poměrně veliké varhany poutního kostela, které nyní slouží k bohoslužbám i k příležitostným koncertům duchovní hudby.

CORNŠTEJN

Zřícenina hradu Cornštejn se nalézá u Vranovské přehrady poblíž obce Bítov. Z Bítova musíme sjet dolů k přehradě, přejedeme most a na první křižovatce odbočíme doleva. Auto je možné nechat na záchytném parkovišti vzdáleném cca 600 metrů od hradu. Ke hradu dojdeme po značené lesní cestě.

Poslední rozsáhlá rekonstrukce zříceniny hradu Cornštejn proběhla v roce 2011. Objekt spravuje Jihomoravské muzeum ve Znojmě. Vstupné je zpoplatněno. Během prohlídky nahlédneme do sklepních prostor a hladomorny s tématickou expozicí. Dále uvidíme pozůstatky starého a nového paláce s několika branami, zachovalou baštu na jižní straně, předsutou věž a studnu.

O prázdninách hrad ožívá. Prohlídky zpestřují vystoupení šermířů, kejklířů a divadelní vystoupení. Zpravidla večer hrad nabídne šermířská a ohňová vystoupení skupin historického šermu.

ZAJÍMAVOSTI

Hrad Cornštejn - historie

Hrad Cornštejn byl vybudován ve 14. století Lichtenburky a sloužil jako královská pevnost. Hynek z Lichtenburka a Cornštejna se zapojil do mezinárodní politiky, dostal se do sporu s Jiřím z Poděbrad. Hrad obléhalo moravské zemské vojsko. Po porážce Lichtenburků byl předán Jindřichu Krajíři z Krajku. Krajířové se s Lichtenburky na Bítově stále přeli, nakonec Cornštejn odkoupili Lichtenburkové zpět. Po vymření Lichtenburků v roce 1576 se stali majiteli Steinové ze Švarcenavy, kteří se o hrad moc nestarali. Počátkem 17. století získali hrad Cornštejn Jankovští z Vlašimi a to už byl označen jako pustý. Dalšími vlastníky byli Daunové a od roku 1912 hrad náležel rodu Hassů z Hasenfelsu. V roce 1945 byl hrad zestátněn.

Barokní zámek byl původně vybudovaný jako jeden z prvků podyjské obranné soustavy při jižní hranici země. První písemný doklad o jeho existenci najdeme už v Kosmově kronice (k roku 1100). Zpočátku to byl královský majetek. V 15. století ho získal bohatý a mocný rod Lichtenburků, v průběhu 16. století se tu střídali v krátkých intervalech různí majitelé jako například Ditrichštejnové, Štrejnové ze Švarcenavy, Čertorejští, Meziříčtí z Lomnice ap. Za třicetileté války hrad obléhali a poškodili Švédové a zkázu pak dovršil rozsáhlý požár v roce 1665.

Po částečném zničení hradu v roce 1665 zahájili tehdejší majitelé Althannové podle plánů Johanna Bernharda Fischera z Erlachu přestavbu na barokní zámek. Architektonickým těžištěm zámku se stal Sál předků o rozměrech 25 × 15 × 15 m se sochami předků pánů z Althannu a freskou v kupoli od Johanna Michaela Rottmayra. Další součástí zámku je barokní zámecká kaple Nejsvětější Trojice z přelomu 17. a 18. století. Z nejstaršího období se dochovala pouze hradební zed' a tři věže. Další stavební úpravy následovaly ještě v 18. století, kdy bylo upraveno i zámecké okolí na přírodní park s řadou drobných staveb.

V 19. století vlastnili vranovské dominium i se zámkem dva spřízněné rody polského původu: Mniszkové a Stadničtí, kteří se mimo jiné zaměřili na dovršení úprav krajinářského parku budovaného již za Althannů v druhé polovině 18. století. Za druhé světové války koupil zámek jako říšský konfiskát německý baron Gebhard von der Wense-Mörse. Po jejím skončení se zámek stal státním majetkem.

JINDŘICHŮV HRADEC

Jindřichův Hradec má pěkné historické centrum, sevřené z jedné strany řekou Nežárkou a z druhé rybníkem Vajgarem. Mezi hlavní lákadla patří hrad a zámek, muzeum Jindřichohradecka s Krýzovými jesličkami, zámecký mlýn a dvě úzkorozchodné železnice, mířící do Nové Bystřice a Obrataně.

Co musíte vidět v Jindřichově Hradci

Opravdovým klenotem je **jindřichohradecký hrad a zámek** s arkádami, zahradou s **renesančním Rondelem**, **Černou věží**, hladomornou a skvěle dochovanou **černou kuchyní**, kde podle pověsti vařivala **Bílá paní** kaši pro místní chudinu. Legendy o podivném přízraku vám připomenou **noční strašidelné prohlídky**. Za vidění stojí také **kostel Nanebevzetí Panny Marie**, jehož nárožím prochází **15. poledník východní délky**. Je vyznačený v dlažbě a v Jindřichově Hradci si tak můžete nastavit přesný středoevropský čas.

Koho byste měli znát z naší betlémářské tradice?

O tom, že Jindřichův Hradec patří k městům s bohatou betlémářskou tradicí, vás přesvědčí **Krýzovy jesličky**, nejproslulejší exponát **Muzea Jindřichohradecka** a zároveň **největší lidový mechanický betlém na světě**, zapsaný v Guinnessově knize rekordů. Betlém 17 m dlouhý a 2 m vysoký budoval **jindřichohradecký měšťan a punčochářský mistr Tomáš Krýza** více než šedesát let. Na ploše 60 metrů čtverečních je 1 398 figurek lidí a zvířat, z nichž se 133 pohybuje. Muzeum získalo jesličky jako dar roku 1935.

Cestovatelská potěšení Jindřichohradecka

V **Jindřichově Hradci** můžete ještě navštívit **Zámecký mlýn**, přestavěný **Františkem Křížikem** na **městskou elektrárnu**, **Dům gobelínů**, **Národní muzeum fotografie** a soukromou **expozici historických šicích strojů**. Rodinám s dětmi udělá radost **jindřichohradecký aquapark** se spoustou vodních atrakcí anebo společné tvoření ve **výtvarné dílně Romany Hulíkové** v nedalekém **Děbolíně**. Atraktivní je i **výlet parním vlakem** po některé z jindřichohradeckých **úzkokolejek** do oblasti zvané **Česká Kanada**.

Rybniční soustava CHKO TŘEBOŇSKO

V letech 1520 - 1529 byl postaven základ velké soustavy rybníků pod obcí Lutová. Stavbou pravděpodobně nejdelší hráze v republice (2600 m) vznikly rybníky Jezero, Hospodář a Podsedek. Následovalo přeložení koryta říčky Hostice (dnes Koštěnický potok), a dostavba rybniční soustavy do dnešní podoby. Jako ochrana a zásobárna vody pro tuto soustavu dodnes slouží rybník Staňkovský.

Za toto velkolepé dílo vděčíme Volfu Krajířovi z Krajku a jeho staviteli Mikuláši Ruthardovi z Malešova.

V době stavby této soustavy vznikly v okolí i další díla: rybníky Blato (45 ha), Velká Černá (55 ha), Purkrabský (39 ha), Točník, Svobodný, Skalice, Medenice. Řada dalších časem zanikla.

Tato vodní díla se plně začlenila do přírody Třeboňska a vznikla tak jedinečná krajina, která uchvátí každého návštěvníka.

Chlumská rybniční soustava

ZÁMEK ŽIROVNICE

Podle písemné zmínky vznikl původní gotický hrad za dob pánů z Hradce ve 14. století. O století později jej nechal přestavět Václav Vencelík. Z té doby pochází rozsáhlé gotické fresky.

Na začátku minulého století byl zámek zchátralý a poslední majitel Šternberk prodal zámek městu. Sídlily v něm úřady, ovšem rozkvět zhatil v roce 1964 požár. Nakonec začala celková rekonstrukce zámku, která trvala dvacet let.

Kromě nástěnných gotických maleb nabízí zámek další výstavy například květin na šlechtickém sídle. Na začátku 18. století byl v areálu za dob Šternberků postavený velký špýchar neboli sýpka na obilí. Stejně staré jako fresky je pak malý pivovar ze 16. století. Pivo se v něm vařilo až do roku 1865, poté zde byl hostinec, tělocvična Sokola a byty.

Prohlídkové okruhy

- Zámek – expozice gotických fresek, nábytkových interiérů 19. století s názvem Květiny na šlechtickém sídle, Galerii Jana Havlíka, E Galerii
- Špýchar – expozice venkovských tradic a řemesel, venkovská světnička, keramický betlém
- Pivovar – expozice knoflíkářství a perleti, šicích strojů a pivovarnictví

PELHŘIMOV

V královském městě Pelhřimov si návštěvník může prohlédnout mnoho významných památek a turistických zajímavostí. Pelhřimov je známý především jako město rekordů a kuriozit, které najdeme v Muzeu rekordů a kuriozit. V něm můžete objevit všechno, co je nejmenší či největší, ale také nejrychlejší, nejtěžší nebo nejdelší. Tato nej lze kupit ještě dlouho a na všechny najdete příklady v expozici muzea, jež je jediné svého druhu ve střední Evropě. V pěti nově zrekonstruovaných patrech expozice se díky sběratelům a výrobcům všeho možného i nemožného podařilo nashromáždit unikátní exponáty.

Pelhřimovské náměstí s renesančními, barokními i secesními domy, je plné staveb postavených v nejrůznějších stavebních slozích, a proto tu vznikla naučná stezka stejného jména, tedy Stezka po naučných slozích, která srozumitelně a fundovaně odhalí jejich nuance a znaky.

Centrem historického města Pelhřimov je Masarykovo náměstí, kde nalezneme děkanský kostel sv. Bartoloměje s věží měřící 61 m, sochu sv. Václava, radnici s orlojem, zámek pánů z Říčan, dvě hranolové vstupní brány – Rynáreckou a Jihlavskou, či renesanční Purkrabský-Broumovský dům, zdobený psaníčkovými sgrafity. Moderní architekturu představuje kubistická přestavba tzv. Fárova domu podle architektky Pavla Janáka.

Turista může také navštívit unikátní naučné Muzeum strašidel, vtipně řešenou Síň Lipských aneb První české MÚZYum nebo třeba Muzeum Vysočiny Pelhřimov s bohatou expozicí města i okolí a s expozicí vězeňství. Nelze zapomenout ani na dvě výstavní síně, Galerii M a Výstavní síň kostela sv. Víta, kde o letní sezóně probíhají tematické výstavy, a naučnou stezku v Městských sadech.